

Geschillenkamer

Beslissing ten gronde 04/2019 van 28 mei 2019

Dossiernummer: DOS-2018-05808 en DOS-2018-05815

Betreft: Klacht wegens onverenigbaar gebruik van e-mailadressen voor verkiezingspropaganda

De Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, samengesteld uit de heer H. Hijmans, voorzitter en de heren D. Van Der Kelen en F. De Smet, leden;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (algemene verordening gegevensbescherming, hierna AVG);

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*;

Gelet op het reglement van interne orde, zoals goedgekeurd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 20 december 2018 en gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* op 15 januari 2019;

Gelet op de stukken van het dossier;

1. **Feiten en procedure**

- Op 12 december 2018 dienden de klagers, elk afzonderlijk, klacht in bij de Gegevensbeschermingsautoriteit tegen de verweerder in zijn hoedanigheid van burgemeester.

Het voorwerp van de klacht betrof in beide gevallen de aanwending van e-mailadressen verkregen in het kader van een verkavelingswijziging, voor de verzending van verkiezingspropaganda door de verweerder. Concreet ging het om een e-mail die de architecte namens de klagers had gericht aan de verweerder om een afspraak vast te leggen teneinde een aanvraag tot verkavelingswijziging te bespreken. De e-mailadressen van de klagers werden naast deze van de verweerder vermeld. Vervolgens werd de e-mail door de verweerder gebruikt, door middel van *reply*, om verkiezingspropaganda te verzenden aan de klagers op de dag voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2018.

- Op 3 januari 2019 wordt de klacht in beide dossiers ontvankelijk verklaard op grond van de artikelen 58 en 60 van de wet van 3 december 2017, wordt de klager hiervan in kennis gesteld op grond van art. 61 van de wet van 3 december 2017 en wordt de klacht op grond van art. 62, §1 van de wet van 3 december 2017 overgemaakt aan de Geschillenkamer.
- Op 9 januari 2019 beslist de Geschillenkamer op grond van art. 95, §1, 1° en art. 98 van de wet van 3 december 2017 om beide dossiers samen te voegen, alsook dat de dossiers gereed zijn voor behandeling ten gronde.
- Op 9 januari 2019 worden de betrokken partijen per aangetekende zending in kennis gesteld van de bepalingen zoals vermeld in artikel 95, §2, alsook van deze in art. 98 van de wet van 3 december 2017. Tevens worden zij op grond van art. 99 van de wet van 3 december 2017 in kennis gesteld van de termijnen om hun verweermiddelen in te dienen. De uiterste datum voor ontvangst van de conclusie van antwoord van de verweerder werd daarbij vastgelegd op 11 februari 2019, deze voor de conclusie van repliek van de klagers op 11 maart 2019 en deze voor de conclusie van repliek van de verweerder op 11 april 2019.
- Op 15 januari 2019 vraagt de verweerder een kopie van het dossier (art. 95, §2, 3° van de wet van 3 december 2017). Bovendien verzoekt de verweerder om te worden gehoord (art. 98, 2° van de wet van 3 december 2017).
- Op 15 januari 2019 wordt een kopie van het dossier aan de verweerder overgemaakt.

- Op 11 februari 2019 ontvangt de Geschillenkamer de conclusie van antwoord vanwege de verweerder. Daarin stelt hij volledig te goeder trouw te hebben gehandeld. Hij erkent de e-mailadressen te hebben gebruikt, maar stelt dat de betreffende e-mail werd verstuurd naar aanleiding van een bespreking met de klagers omtrent een verkavelingsdossier tijdens het huisbezoek van 4 september 2018. De e-mailadressen werden op geen enkele andere wijze verwerkt, noch aan derden overgemaakt. Hij erkent ook dat hij zich onvoldoende rekenschap heeft gegeven van de wetgeving inzake gegevensbescherming, maar van enig opzet om de regelgeving op dit vlak te schenden is geen sprake.

De verweerder voert ook aan dat de klagers de e-mail die het voorwerp uitmaakt van deze procedure, ook hebben overgemaakt aan de fractieleider van een andere politieke partij, die op basis van o.a. de betreffende e-mail, klacht neerlegde bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Bij arrest van 7 januari 2019 werd de verweerder door de Raad gestraft met een waarschuwing. De overwegingen om tot die waarschuwing over te gaan, voor wat dat deel van de klacht betreft, zijn gebaseerd op de AVG. Dit brengt de verweerder ertoe te stellen dat het *non bis in idem*-beginsel van toepassing is. Daaraan voegt hij toe dat indien de Geschillenkamer zou oordelen dat het *non bis in idem*-beginsel niet van toepassing is, het proportionaliteitsbeginsel vereist dat de opgelegde maatregel niet verder kan gaan dan een waarschuwing of berisping, rekening houdend met de geringe ernst van de feiten.

- Op 11 maart 2019 ontvangt de Geschillenkamer de conclusie van repliek van de klagers waarin ten stelligste wordt ontkend dat de verweerder tijdens zijn verkiezingscampagne op huisbezoek is geweest bij de klagers en een persoonlijk gesprek zou hebben gehad met 1 van de klagers. Er was enkel een onderhoud met de verweerder op 4 september 2017. Dit brengt de klagers ertoe te stellen dat de verweerder aldus geenszins te goeder trouw handelt. De klagers voegen daaraan toe dat het feit dat de betreffende mail (naast andere mails en feiten) ook het voorwerp uitmaakte van een procedure bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, niet ter zake doet.
- Op 3 april 2019 ontvangt de Geschillenkamer de conclusie van repliek van de verweerder waarin dezelfde argumentatie wordt hernomen als in de conclusie van antwoord, maar met de toevoeging dat de stelling van de klagers dat het niet ter zake doet dat de betreffende e-mail reeds het voorwerp uitmaakte van een procedure bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen niet kan worden bijgetreden. De verweerder herhaalt dat hij reeds werd gesanctioneerd voor dezelfde feiten.
- Op 15 mei 2019 worden de partijen ervan in kennis gesteld dat de hoorzitting zal plaatsvinden op 28 mei 2019.
- Op 28 mei 2019 worden de partijen gehoord door de Geschillenkamer.

2. Rechtsgrond

- **Art. 5.1.b) algemene verordening gegevensbescherming**

"Persoonsgegevens moeten: [...] b) voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt; de verdere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden wordt overeenkomstig artikel 89, lid 1, niet als onverenigbaar met de oorspronkelijke doeleinden beschouwd („doelbinding”);"

- **Art. 6.4. algemene verordening gegevensbescherming**

"Wanneer de verwerking voor een ander doel dan dat waarvoor de persoonsgegevens zijn verzameld niet berust op toestemming van de betrokkene of op een Unierechtelijke bepaling of een lidstaatrechtelijke bepaling die in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel vormt ter waarborging van de in artikel 23, lid 1, bedoelde doelstellingen houdt de verwerkingsverantwoordelijke bij de beoordeling van de vraag of de verwerking voor een ander doel verenigbaar is met het doel waarvoor de persoonsgegevens aanvankelijk zijn verzameld onder meer rekening met: a) ieder verband tussen de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens zijn verzameld, en de doeleinden van de voorgenomen verdere verwerking; b) het kader waarin de persoonsgegevens zijn verzameld, met name wat de verhouding tussen de betrokkenen en de verwerkingsverantwoordelijke betreft; c) de aard van de persoonsgegevens, met name of bijzondere categorieën van persoonsgegevens worden verwerkt, overeenkomstig artikel 9, en of persoonsgegevens over strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten worden verwerkt, overeenkomstig artikel 10; d) de mogelijke gevolgen van de voorgenomen verdere verwerking voor de betrokkenen; e) het bestaan van passende waarborgen, waaronder eventueel versleuteling of pseudonimisering."

3. Motivering

Voor wat betreft het *non bis in idem*-beginsel stelt de Geschillenkamer op grond van art. 4 van het Protocol Nr. 7 bij het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden¹, vast dat niet is voldaan aan de voorwaarde dat de feiten waarover de Raad voor Verkiezingsbetwistingen heeft geoordeeld dezelfde zijn als deze die het voorwerp uitmaken van de huidige beslissing. De feiten die thans ter beoordeling worden voorgelegd aan de Geschillenkamer, werden door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen enkel in aanmerking genomen om te beoordelen of er een onregelmatigheid was die van aard is dat ze de zetelverdeling tussen lijsten kan beïnvloeden in de zin van art. 204 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011. De sancties die de Raad heeft opgelegd, worden in het arrest uitdrukkelijk opgelegd voor andere feiten die betrekking hebben op regels inzake aangifte van verkiezingsuitgaven (zie punten 1. en 2. van de beoordeling m.b.t. het zesde middel). De verweerder is dus niet vervolgd of gestraft voor dezelfde feiten zoals bedoeld in art. 4 van Protocol Nr. 7 bij het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. Bijgevolg kan dan ook geen schending van het *non bis in idem*-beginsel worden vastgesteld.

Vermits uit de feiten blijkt dat de mailadressen die werden aangewend om een e-mail te richten aan de verweerder als burgemeester in het kader van een aanvraag tot verkavelingswijziging door de verweerder werden hergebruikt om verkiezingspropaganda te sturen aan de klagers en er aldus afwending van doelbinding is, is de Geschillenkamer van oordeel dat de inbreuk op art. 5.1.b) en art. 6.4. AVG is bewezen en gaat zij over tot het opleggen van een berisping.

De Geschillenkamer oordeelt daarenboven dat het naleven van de AVG een verplichting inhoudt die serieus genomen moet worden. Het betreft hier immers regels die het grondrecht van de burger op de bescherming van zijn persoonsgegevens moeten garanderen.

Dit geldt voor iedere verwerkingsverantwoordelijke en zeker ook voor de houder van een publiek mandaat zoals een burgemeester. De burger moet erop kunnen vertrouwen dat de gegevens die hij of zij aan de houder van een publiek mandaat toevertrouwt in de uitvoering van diens functie niet worden gebruikt voor andere doeleinden, in strijd met de wet. Daar komt bij dat het hier gaat om een gebruik voor persoonlijke doelen van de houder van dit mandaat. Van een burgemeester mag worden verwacht dat hij kennis heeft van de verplichtingen die de AVG meebrengt of zich daar naar behoren van gewist. Hierbij speelt mee dat aan de toepassing van de AVG aanzienlijke aandacht is besteed in publieke media. De Geschillenkamer meent dat een burgemeester een voorbeeldfunctie heeft wat betreft het naleven van de wet.

De Geschillenkamer concludeert dat dit een ernstige inbreuk van de AVG oplevert.

¹ Niemand wordt opnieuw berecht of gestraft in een strafrechtelijke procedure binnen de rechtsmacht van dezelfde Staat voor een strafbaar feit waarvoor hij reeds onherroepelijk is vrijgesproken of veroordeeld overeenkomstig de wet en het strafprocesrecht van die Staat.

Er is sprake van verregaande nalatigheid, zodat eveneens een administratieve geldboete wordt opgelegd. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de aard, de ernst en de duur van de inbreuk, waaromtrent de Geschillenkamer oordeelt dat de impact van de inbreuk eerder gering is en, voor zover bekend, het aantal betrokkenen beperkt is.

De beslissing zal worden gepubliceerd, na anonimisering.

OM DEZE REDENEN,

beslist de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, na beraadslaging, om ten aanzien van de verweerder:

- op grond van art. 100, §1, 5° van de wet van 3 december 2017, een **berisping** te formuleren;
- op grond van art. 101, van de wet van 3 december 2017, een **administratieve geldboete** op te leggen van 2000 EUR.
- op grond van art. 100, §1, 16° van de wet van 3 december 2017, deze **beslissing bekend te maken op de website** van de Gegevensbeschermingsautoriteit, weliswaar na anonimisering.

Tegen deze beslissing kan op grond van art. 108, §1 van de wet van 3 december 2017, beroep worden aangetekend binnen een termijn van dertig dagen, vanaf de betekening van de kennisgeving, bij het Marktenhof.

(get.) Hielke Hijmans

Voorzitter van de Geschillenkamer